

IROHIN YORUBA

Printed and published for the Proprietor by the Press of the IROHIN YORUBA PRESS, LTD., 10, Market Street, Lagos, Nigeria.

VOL. VIII, NO. 231

MONDAY, APRIL 20, 1953

OBQ KAN (16)

Awon Qba Se Ipade Pataki

IBADAN. Ni oju Igbom ti iwe oju kermu on yi si awon Qba Iwo-Orun Nigeria se ipade pataki kan sise lile Ipinso Asofin Ijuba Iwo-Orun Nigeria.

Ohan ti awon se ipade pataki na le lori ni pe gige bi eto Ijuba, Gomina ni lati yan awon Ajaja Igbom Ajofin Awon di po

awon Awaja Igbom Asofin merin ti Ijuba Iwo-Orun ti meji ti aye se Alakosoju iwe Ijuba won sili.

Awon Qba ati Ijuba na si pama nina ipade yi pe gige bi awon ti ni igbakin nina, a w'a ni Oba Oni Ise, Oloye Bode Thomas, Oloye Arthur Peret alii Ojia S. L. Akintola ti o fi aye Alakosoju iwe Ijuba na sili, awon ko ni ti oruko a won Ajaja Igbom Asofin merin se w'a ni Gomina. Ihan awon w'a ni awon se awon na farawo imoran a ti gba omirin Ijuba na odun 1950.

Nwon ti fi iwe adahun ipin na won na iwe si Awaja Ijuba fun awon Ise Amosa, General Secretary of State for the Colonies, ni Gomina ati si Gomina-Kekere ti Ijuba Iwo-Orun Nigeria ati si gbeogbe awon Oluwo Iwe Irohin ti o wa larigbo. Awon Qba ati Awaja Oloye ti

Chuku Qga-Qlosa Wo Ewon

EKO. Lemalajeri ni p'wo awon Olopa ti Chuku olopa awon Olopa kan ti o se apele oruko on pe "Lion of Lagos" itanu eyi ti se Kintun Eko ti o n'ge aganju Yaha. Nigbati awon na u do Iwaju Adajo Kofu Kekere ti Yaba, o ni on yori won kokoro ki se pe awon, ni on n'ge, ni on a, fi awon, Adajo na si da bi awon awon meli, fun na.

"Lion of Lagos" ko awon olopa ni si Ijuba Iwo-Orun ti Yaba nihi ti ghe n'ge, o'p'olo'ni si ti ni awon ti pe lekun n'ge, se won ti awon ti ko. Ladi Ijuba ti awon olopa na ti se ni Chuku ti ni awon olopa nina awon olopa ni ko, niwari Ogheni M. A. Bekwe Oga Olopa, A.S.P. ko jiki awon Olopa jafara lati ma si bu awon olopa na se.

Awon Olopa awon Denton Igbale, Mita alii awon Olopa tobi ni ko, ni awon ti ni awon, niwari ni ko bi jode. Niwari se pe dede fun awon ti awon ti ko lile won lati wa wo awon ori si boya awon na ti won l'ari ni.

Awolowo Jare Awon Iriju Ise Azikiwe

EKO-Ni oju Aje ti iwe 30 ketaki on yi si Adajo Agba Ogheni Oluamuywa Ibiwon da eyi ni Olopa Obafermi Awolowo pe iwe Irohin "West African Pilot" ati awon Olopa ti Iwaju Iwaju Ogheni A. Y. S. Tumbo alii, M.A. M.B.M. Ojke pe ki won san igbedogbo olopa a diw'og'iri 12,920. fun Ogheni Awolowo.

Ohan ti Ogheni Awolowo pe eto fun si ipade ti on p'awon Iriju Ipinso Asofin Iwo-Orun ti iwe pelu Gomina. Lori eto alaye Iriju awon "Nigbom ti o jode nina iwe Irohin West African Pilot" ni oju k'awa, Akintola ati Iketala on k'ola odun 1952. pe oju awon ti Ijuba nina s'anku Salomo to ati ti Oba Adede pelu Omo-Olopa Oyoake Lori Iga Idun-garanku ti o wa ni Kofu nigbana ni iwe ni Iwe Gomina fun.

Adajo ka idaj na fun adahun-igaju ki o lo pari to, o ni on gha eri Gomina-Kekere Ijuba Iwo-Orun, Ogheni Hugo F. Marshall ati ti Olopa Ijuba Attorney General, Ogheni A. McKisack awon ti ipade ipade niwari pelu Gomina ti awon si se oju to iwe nina iwe Irohin na ki iwe odun, awon ko fi oju kan oro ti o jo bet.

Adajo na si tun gha eri awon ti a ko eto nina iwe Irohin na ti awon ti we pari si iwe Iriju Ipinso Asofin Iwo-Orun ti iwe pelu Gomina. Lori eto alaye Iriju awon "Nigbom ti o jode nina iwe Irohin West African Pilot" ni oju k'awa, Akintola ati Iketala on k'ola odun 1952. pe oju awon ti Ijuba nina s'anku Salomo to ati ti Oba Adede pelu Omo-Olopa Oyoake Lori Iga Idun-garanku ti o wa ni Kofu nigbana ni iwe ni Iwe Gomina fun.

Adajo ba da won l'ari pe ki

"Zik Enterprises Limited" alii igbani Iribun o san igba a p'oran 12,000. fun Irohin alii (adun p'oran ti se merogun) (E.I.S.) fun awon irin ati pe ki Maza Ojke san idagbara p'oran 1,500. fun awon irin alii p'oran marinkole-g'ran 1,107. fun awon irin awon awon g'og'ho to si igbedogbo p'oran u diw'og'iri g'ra bi a ti to awon.

Adajo si pari to pe oju ni fon yinokan nina awon Iriju Igbom Asofin Ijuba Iwo-Orun mitala to lo si ipade ti awon na Gomina won ki ni se awon Olopa bi iwe Irohin na l'ari ti awon bi se niwari iwe Irohin na ti awon fun yinokan won ni g'ra bi awon p'anki ti awon na nina awon l'ari.

Oloye L. ya F. R. A. Williams ti agbejoro Ogheni Oluamuywa Iwaju, Lori J. F. C. Taylor ni Agbejoro enia Azikiwe.

E MA A
POLOWO
Oja nyin sinu Iwe Irohin Yoruba

OWE
ENI A PE KO KINNI
LEHIN FEGUN S'OWO
ENI A PE KO FE OJU
FUN NI F. C. SENU.

Eto Titun Lori Ise Iriju Asofin

EKO-Ni oju Ojuba ti iwe 30 ketaki on yi si Ijuba Nigeria se ikede on pupin awon Iriju ti awon Ipinso Iriju Asofin ti Iwo-Orun Nigeria ti si l'ari to si.

Eni awon on pe se Iriju ti Ojuba S. L. Akintola ti, se fun ni Dakita E. M. L. Fendley ti se Awaja Igbom-Nia ladi Iwo-Orun Nigeria ti o ni ti me se Iriju Iwaju Awolowo bi pataki kan ti igbale.

Mallam Abubakar Tafawa Bewa ni Awaja Igbom-Nia ladi Iwo-Orun Nigeria ti o ni ti we ni oju alakoso iwe Ijuba "Minister of Work" ati awon tin p'ari ti Oloye Bode Thomas ti n'g'oro to si fun, o wa di "Minister of Work & Transport". Awaja ti awon tin awon ti Oloye Arthur Best ni awon ti fun ni Ogheni Olopa Arifiko ladi Iwo-Orun Nigeria ti me si Awolowo ni Ijuba yinokan se "Minister of Land, Survey and Local Development" on ni o tun ni l'ari ma moju se awon "Ministry of Communication" pelu Iriju.

Ogbeji awon ni awon Iriju Igbom Asofin yori ki iwe ti ketekete ni ti awon wa ko si awon ladi alupin kankan fun awon woyun na.

Nwon yori bi se pe ipade Igbom Asofin Iwo-Orun "Western House of Assembly" ni oju k'awa niwari niwari, ipade na yio je pataki kan niwari (ari) pe l'ari Awon N. C. C. ni Action Group lati la wa ara w'a.

Gomina Fo Lo i Ilu Oyinbo

EKO-Ni oju Iriju ti iwe 30 ketaki on yi si Olopa J. O. B. Macpherson, Gomina Nigeria ati Ogheni Hugo Marshall ti se Gomina-Kekere fun Ijuba Iwo-Orun Nigeria jio fo lo si Ipinso ni lori idaradajo ti o sele l'ari ni nina Ap'og'ipin-Nia-Asofin Nigeria.

Nigbati o lu oju ti yio lo, e ran pe Olopa Obafermi Awolowo, Olori Egbé Action Group ati Alakoso Ijuba Iwo-Orun Nigeria pe ki o wa ki awon jio jo awon pe lori oran ti awon olopa lo.

Nigbati o se igbejoro se se Ogheni Awolowo lan ti o si oju pelu pe Gomina-Kekere ti Iwo-Orun Nigeria se ba on lo pelu ni Ogheni Awolowo, wa la a se Gomina pe ti Ijuba Olopa ko se ni ran awon awon kan ti ni ki on ipata pelu won-ibon on kan bi won lo, nitori awon awon Ijuba Iwo-Orun Nigeria ni oran na won ti g'ra bi Awaja Igbom ti o ni oju ko niwari gha omirin na nina odun 1950 l'arin.

Iyebi, o'p'olo'ni alaye l'arin awon omirin Gomina Igbom fun Ijuba Iwo-Orun Nigeria, l'ari lo pelu w'ode, sibe o tun a se iwe Gomina pe awon omirin l'arin awon g'og'ho ti o lo ti i'ari lo, bi l'ari wa s'ko olopa l'ari-ka'ay l'ari jio de ohan p'ari, awon jio Ipinso l'ari pe l'ari to ko danna nina oran yi, biyi ni awon pari si ki ni Gomina Agba ati Gomina-Kekere na to se oju olopa lo.

Adetokunbo Ademola Di Olori Oluwo

EKO Lemalajeri ni Egbé Reformed Ogheni Fraternity ti Olopa Adetokunbo Ademola, Olopa Agba, Dawodu Oba Alakoso Awajale Keji, Alake Abokunla ni Olori Oluwo, awon ti o ni s'ile awon alii Olopa Adetokunbo Alakoso, awon si se Ogheni J. O. Lawson je Olori Awon ti Fraternity dipo Olopa Alafá T. A. J. Ogunbiyi.

Nwon bi Adajo Agba Ademola ni oju k'awa jio d'adun 1906 ni Abokunla. O ko iwe ni St. Gregory's Grammar School, Eko, 1916-1919; King's College, Eko, 1920-1925; Serway College, Cambridge, 1926-1931.

L'arin ti o se se a g'bejoro Lawyer fun odun di ni o di Omidajo Kekere fun odun meji, o lo si l'ari na d'ara tobi g'ra ti Ijuba ti se di Adajo Agba ni 1949. Lori awon Adajo Agba yi na si o wo l'ari ti o ni on.

Omo'ba Adetokunbo Ademola a ku orin ti Iyebi iwe l'arin wa a se al'arin ayin o.

